

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 – Titlul proiectului de lege

Lege privind retragerea unor rezerve formulate de România cu prilejul aderării sau ratificării unor convenții internaționale

Secțiunea 2 – Motivul emiterii proiectului de lege

Promovarea acestui proiect de act normativ vizează retragerea rezervelor formulate de România la patru convenții internaționale, prin care se blochează recurgerea la jurisdicția Curții Internaționale de Justiție în cazul diferendelor rezultate din interpretarea și aplicarea acestor convenții.

1. Descrierea situației actuale

România a formulat, la momentul aderării la Convenția unică asupra stupefiantelor, adoptată la New York, la 30 martie 1961 (Decretul nr. 626/1973), respectiv al ratificării Convenției pentru reprimarea capturării ilicite a aeronavelor, adoptată la Haga la 16 decembrie 1970 (Decretul nr. 143/1972), a Convenției pentru reprimarea actelor ilicite îndreptate contra securității aviației civile, adoptată la Montreal la 23 septembrie 1971 (Decretul nr. 66/1975), a Convenția privind prevenirea și sancționarea infracțiunilor contra persoanelor care se bucură de protecție internațională, inclusiv agenții diplomatici, adoptată la New York la 14 decembrie 1973 (Decretul nr. 254/1978), rezerve prin care se bloca recurgerea la jurisdicția Curții Internaționale de Justiție pentru soluționarea oricărui diferend decurgând din interpretarea și aplicarea prevederilor convențiilor în cauză, formularea unor astfel de rezerve fiind permisă de textul convențiilor.

Convenția unică asupra stupefiantelor, semnată la New York la data de 30 martie 1961, instituie măsuri de control asupra substanțelor narcotice explicit menționate în anexele la convenție, statele părți având obligația de a lua măsuri speciale de control în legătură cu aceste substanțe. Statele părți au obligația de a pune în aplicare pe teritoriul lor prevederile convenției, de a coopera cu alte state în vederea aplicării prevederilor convenției, de a limita producția, comercializarea, folosirea acestor substanțe la scopuri exclusiv medicale. Această convenție a fost amendată în 1972 printr-un protocol la care România a aderat în 1974.

Convenția pentru reprimarea capturării ilicite a aeronavelor, semnată la Haga la 16 decembrie 1970 incriminează actele capturarea ilicită a aeronavelor, tentativa de a

comite aceste acte, precum și complicitatea la comiterea acestor acte. Convenția se aplică exclusiv aeronavelor civile sau folosite în scopuri civile.

Convenția pentru reprimarea actelor ilicite îndreptate contra securității aviației civile, semnată la Montreal la 23 septembrie 1971, incriminează o serie de acte săvârșite la bordul unei aeronave, asupra unei aeronave sau în legătură cu o aeronavă de natură să pună în pericol siguranța la bordul acelei aeronave. Convenția se aplică exclusiv aeronavelor civile sau folosite în scopuri civile.

Convenția privind prevenirea și sancționarea infracțiunilor contra persoanelor care se bucură de protecție internațională, inclusiv agenții diplomatici, semnată la New York la data de 14 decembrie 1973 incriminează uciderea, răpirea sau orice alt atac săvârșit asupra persoanei sau libertății unei persoane care se bucură de protecție internațională; atacul violent asupra clădirilor oficiale, locuinței sau mijloacele de transport ale unei persoane care se bucură de protecție internațională, de natură să pună în pericol persoana sau libertatea acesteia.

În prezent, formularea unor astfel de rezerve nu mai este uzuală, mecanismul jurisdicțional de reglementare pașnică a diferendelor, oferit de Curtea Internațională de Justiție, fiind apreciat ca cel mai potrivit în contextul relațiilor diplomatice moderne, dacă părțile nu reușesc să își rezolve disputele pe cale negocierilor directe sau prin arbitraj. De altfel, prevederile convențiilor în cauză, care reglementează posibilitatea supunerii unui diferend privind aplicarea și interpretarea lor Curții Internaționale de Justiție, instituie un mecanism obligatoriu, în trei etape, de soluționare a diferendului, astfel: negocierea directă între părți în vederea soluționării conflictului; în caz de eșec, soluționarea diferendului prin arbitraj; în cazul în care într-un anumit termen (expres prevăzut în convenție) părțile nu reușesc să se înțeleagă cu privire la organizarea arbitrajului, oricare dintre Părți poate sesiza Curtea Internațională de Justiție cu disputa în chestiune. În consecință, mecanismul de soluționare oferă suficient de multe garanții părților pentru ca o dispută oarecare privind aplicarea sau interpretarea convențiilor în cauză, să nu fi supusă direct spre soluționare Curții Internaționale de Justiție, ci, în prealabil, negociată între părți sau supusă arbitrajului, într-un mod convenit de părți.

2. Schimbări preconizate

România consideră, la rândul său, că recurgerea la jurisdicția Curții Internaționale de Justiție este cea mai potrivită modalitate de soluționare a conflictelor interstatale decurgând din interpretarea sau aplicarea unor convenții internaționale la care este parte. În consecință apreciem că menținerea de către România a rezervelor formulate la cele patru convenții menționate nu corespunde poziției actuale a României în legătură cu reglementarea pașnică a diferendelor interstatale și recurgerea, în acest scop, la mecanismele reglementate în Carta ONU, inclusiv mecanismul jurisdicțional al Curții Internaționale de Justiție.

În acest context se impune retragerea rezervelor formulate de România cu prilejul aderării sau ratificării convențiilor menționate mai sus, urmând ca României să i se aplice prevederile articolelor relevante din aceste convenții referitoare la

reglementarea diferendelor rezultate din aplicarea sau interpretarea convențiilor în cauză: art. 48 alin. 2 din Convenția unică asupra stupefiantelor, art. art. 12 alin. 1 din Convenția pentru reprimarea capturării ilicite a aeronavelor, art. 14 alin. 1 din Convenția pentru reprimarea actelor ilicite îndreptate contra securității aviației civile, respectiv art. 13 alin. 1 din Convenția privind prevenirea și sancționarea infracțiunilor contra persoanelor care se bucură de protecție internațională, inclusiv agenții diplomatici.

3. Alte informații

Uniunea Europeană consideră, de asemenea, și recomandă, în consecință, reglementarea pașnică a diferendelor interstatuale, în baza prevederilor Cartei ONU, inclusiv prin recurgerea la jurisdicția Curții Internaționale de Justiție. În acest mod se exprimă Consiliul European în cuprinsul concluziilor sale formulate cu prilejul întâlnirii de la Helsinki, din perioada 10-11 decembrie 1999.

Potrivit prevederilor Cartei ONU, părțile la orice diferend care ar putea pune în primejdie menținerea păcii și securității internaționale trebuie să îl rezolve prin tratative, anchetă, mediere, conciliere, arbitraj, pe cale judiciară, recurgere la organizații internaționale sau acorduri regionale sau prin alte mijloace pașnice, la alegerea lor.

Secțiunea 3 – Impactul socio-economic al proiectului de lege

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

Secțiunea 4 – Impactul financiar asupra bugetului general consolidat

Proiectul de lege nu se referă la acest subiect.

Secțiunea 5 – Efectele proiectului de lege asupra legislației în vigoare

1. Proiecte de acte normative suplimentare

Ca urmare a promovării proiectului de lege se modifică:

- Decretul nr. 143/1972 privind ratificarea Convenției pentru reprimarea capturării ilicite a aeronavelor, încheiată la Haga, la 16 decembrie 1970
- Decretul nr. 626/1973 privind aderarea Republicii Socialiste România la Convenția unică asupra stupefiantelor din 1961 și la protocolul privind modificarea acestei convenții
- Decretul nr. 66/1975 privind ratificarea Convenției pentru reprimarea actelor ilicite îndreptate contra securității aviației civile, încheiată la Montreal, la 23 septembrie 1971
- Decretul nr. 254/1978 pentru ratificarea unor tratate internaționale

2. Compatibilitatea proiectului de lege cu legislația comunitară în materie

Proiectul de lege nu se referă la acest subiect.

3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente

Proiectul de lege nu se referă la acest subiect.

4. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente

Proiectul de lege nu se referă la acest subiect.

Secțiunea 6 – Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

Proiectul de lege necesită avizul Consiliului Legislativ, în conformitate cu prevederile Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată și ale Hotărârii Guvernului nr. 50/2005 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de acte normative spre adoptare, republicată.

Secțiunea 7 – Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de lege

Proiectul de lege nu se referă la acest subiect.

Secțiunea 8 – Măsuri de implementare

Proiectul de lege nu se referă la acest subiect.

Având în vedere cele de mai sus a fost elaborat proiectul de lege alăturat, pe care vă rugăm să-l aprobați.

PRIM-MINISTRU

CĂLIN POPESCU - TĂRICEANU